

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความคาดหวังในการจัดสวัสดิการของคนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย ผู้วิจัยได้ทำการทบทวน แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางประกอบการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง
2. แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการ
3. แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิคนพิการตามกฎหมาย
4. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัยกับการจัดสวัสดิการสำหรับคนพิการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง

1. ความหมายของความคาดหวัง

นักวิชาการและผู้รู้หลายท่าน ได้ให้ความหมายของความคาดหวังไว้ ดังนี้

ชิษณุกร พรภาณวิษญ์ (2540 : 6) กล่าวว่า iva ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ การตีความ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของบุคคลอื่น ที่คาดหวังในบุคคลที่เกี่ยวข้อง กับตน โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการหรือคาดหวังเอาไว้

เพทรี ฮาลาก (2538 : 10-11) กล่าวว่า ความคาดหวังของบุคคลเป็นการตั้งขึ้นเพื่อการตอบสนองต่อ ความต้องการดังนั้นความต้องการเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกันแทบจะแยกไม่ออกเพื่อถ้ามนุษย์เกิดความต้องการแล้วความคาดหวังก็จะตามมาแล้วเกิดการกระทำพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายอย่างไรก็ตามความต้องการของมนุษย์ เมื่อได้รับการตอบสนองในระดับที่ตนต้องการแล้ว

ก็จะมีการคาดหวังถึงสิ่งที่อยู่สูงขึ้นไปอีกตามลำดับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2540 : 18) ได้กล่าวถึงความคาดหวังของผู้รับบริการว่า เมื่อผู้รับบริการมาติดต่อบริการหรือธุรกิจบริการใด ๆ ก็มักจะคาดหวังว่าจะได้รับการบริการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ให้บริการจำเป็นต้องรับรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับความคาดหวังพื้นฐาน และรู้จักสำรวจความคาดหวัง เฉพาะของผู้รับบริการ เพื่อสนองบริการที่ตรงกับ ความคาดหวังซึ่งจะทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ หรืออาจเกิดความประทับใจขึ้นได้หากการบริการนั้นเกินความพึงพอใจ

สุณีย์ ธีรดากร(2525 : 92 ; อ้างถึงใน รักชนก โสภพิศ. 2542 : 6) ให้ความหมายของความคาดหวังที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของคนว่าความคาดหวังคือ “การทำนายเหตุการณ์ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้างการคาดหวังจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เราเคยมีประสบการณ์เดิมมาก่อน ”

สุรางค์ จันทรเอม (2524 : 128 ; อ้างถึงใน รักชนก โสภพิศ. 2524 : 65) กล่าวว่า ความคาดหวัง คือ อันดับของจุดหมายที่ตั้งไว้เป็นความคาดหวังที่น่าจะเป็นไปได้ชีวิตของคนเราทุกคน ย่อมขึ้นอยู่กับความคาดหวังด้วยกันทั้งสิ้น พฤติกรรมทุกอย่างที่บุคคลแสดงออกในปัจจุบันเราย่อมคาดหวังผลในอนาคต ฉะนั้นความคาดหวังจึงเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีตของบุคคล

สิริวรรณ อิศวกุล (2528 : 1) กล่าวไว้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังของมนุษย์เป็นการคิดล่วงหน้าไว้ก่อนซึ่งอาจจะไม่เป็นไปตามที่คิดไว้ แต่มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความคาดหวังเป็นความต้องการ ความรู้สึกการรับรู้การคาดการณ์ถึงสิ่งที่บุคคลปรารถนา จะเป็นหรือจะได้อะไรในอนาคตหรือต้องการให้เป็นไปตามความต้องการของตนซึ่งความคาดหวังของแต่ละบุคคลอาจเหมือนกัน หรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะและความแตกต่างของแต่ละบุคคลและสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่จะทำให้ความคาดหวังนั้นเป็นจริงขึ้นมาได้ความคาดหวังเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีชีวิตชีวา มีแรงผลักดันและจงใจให้เกิดพฤติกรรมเนื่องจากความคาดหวังเป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นกับตนเองหรือคนรอบข้างในอนาคต

2. ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)

ทฤษฎีความคาดหวังของวูรัม (Victor's Expectancy Theory)

วูรัม (Vroom) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงานของบุคคลว่าบุคคลจะประเมินความเป็นไปได้ของผลที่จะเกิดขึ้น แล้วจึงดำเนินการปฏิบัติตามที่ตนคาดหวังไว้ เขาได้ชี้ให้เห็นว่าการจูงใจขึ้นอยู่กับความคาดหวังของบุคคลต่อผลที่เกิดขึ้น ทฤษฎีการคาดหวังของวูรัมนี้ได้ทำนายว่าบุคคลจะร่วมกิจกรรมที่เขาคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือสิ่งต่าง ๆ ตามที่ปรารถนา วูรัม (Vroom) ได้เสนอรูปแบบของความคาดหวังในการทำงานเรียกว่า VIE Theory ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากในการอธิบายกระบวนการจูงใจของมนุษย์ในการทำงาน และมีส่วนประกอบของทฤษฎีที่สำคัญดังนี้

$V = \text{Valance}$ หมายถึง ระดับความรุนแรงของความต้องการของบุคคล ในเป้าหมายรางวัลคือคุณค่าหรือความสำคัญของรางวัลที่บุคคลให้กับรางวัลนั้น

$I = \text{Instrumentality}$ หมายถึง ความเป็นเครื่องมือของผลลัพธ์ (Outcomes) หรือรางวัลระดับที่ 1 ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ 2 หรือรางวัลอีกอย่างหนึ่งคือเป็นการรับรู้ในความสัมพันธ์ของผลลัพธ์ที่ได้ (เชื่อมโยงรางวัลกับผลงาน)

$E = \text{Expectancy}$ ได้แก่ ความคาดหวังถึงความเป็นไปได้ของการได้ซึ่งผลลัพธ์หรือรางวัลที่ต้องการเมื่อแสดงพฤติกรรมบางอย่าง (การเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายาม) วูรัม (Vroom) ใช้คำว่า วาเลนซ์ (Valance) ในทฤษฎีนี้ซึ่งหมายถึง ความอยากที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ถ้ามีความอยากมากกว่าความไม่อยาก ระดับค่าของวาเลนซ์ (Valance) เป็นบวก แต่ถ้าบุคคลมีความรู้สึกเฉย ๆ ระดับค่าของวาเลนซ์ (Valance) จะเป็นศูนย์วูรัม (Vroom) เปรียบเทียบว่าการกระทำของบุคคลที่จะไปสู่จุดที่คาดหวังนั้นเป็นกลไกไปสู่ความสำเร็จและความเชื่อถือที่ว่าพฤติกรรมจะนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น วูรัม (Vroom) เรียกว่า ความคาดหวัง (Expectancy) โดยสรุปทฤษฎีของเขาเป็นสูตร ดังนี้

แรงจูงใจ (Motivational fore) = ความอยาก (Valence) x ความคาดหวัง (Expectancy)

จากแนวความคิดนี้จะเห็นว่าการปฏิบัติงานของบุคคลจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากสิ่งที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นกับเขา ซึ่งอาจจะเป็นรางวัลหรือการลงโทษก็ได้ ดังนั้น การที่จะทำให้ความเข้าใจเรื่องการจูงใจ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงการรับรู้ของปัจเจกบุคคล ว่าเขาทำสิ่งนั้น ๆ

แล้วคุ้มค่าหรือไม่ ทั้งนี้เพราะผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนจะมีความคาดหวังและมีความอยากเฉพาะตน เป็นกลไกแสดงพฤติกรรม

สันติชัย คำสมาน (อ้างถึงใน สุภักัญญาณี สุขสำราญ. 2544 : 16) ได้อธิบายความคาดหวังในลักษณะของการเป็นทฤษฎีช่วยตัดสินใจในการกระทำว่ามีข้อพิจารณาเกี่ยวกับความคาดหวัง 2 ประการคือพิจารณาเป้าหมายที่จะไปสู่สิ่งที่มีคุณค่ามากน้อยเพียงไร (Valance) และพิจารณาว่าสิ่งที่กระทำสามารถคาดหวังให้ไปถึงจุดหมายได้เพียงไร (Expectancy) โดยทั้ง 2 ประการนี้มีความสัมพันธ์กันและความคาดหวังในการทำงานสู่เป้าหมาย

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าทฤษฎีความคาดหวังขึ้นอยู่กับกระบวนการจูงใจของมนุษย์ โดยการสร้างแรงจูงใจระหว่างผลการปฏิบัติงานกับรางวัลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละคน เป็นการช่วยตัดสินใจความคาดหวังในการทำงานให้สำเร็จและพึงพอใจตามเป้าหมายที่กำหนด

3. องค์ประกอบความคาดหวัง

แนคเลอร์ และลอร์ (อ้างถึงใน สังเวียน อ่อนแก้ว. 2536 : 65) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคาดหวังไว้ 3 ประการคือ

1. การคาดหวังเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นบุคคลจะมีพฤติกรรมอย่างไรจะขึ้นอยู่กับในใจเขามีการคาดหวังอย่างไรเกี่ยวกับผลที่ติดตามมาเช่นคนที่คาดหวังว่าถ้าเขามีการผลิตเพิ่มขึ้นเขาจะได้รับการยกย่องเขาก็จะตัดสินใจทำงานหนักขึ้นแต่ถ้าเขาคาดหวังว่าแม้มีการผลิตเพิ่มขึ้นเขาก็จะไม่ได้ประโยชน์อะไรเพิ่มขึ้นเลยเขาก็จะไม่ทุ่มเทให้กับงานเป็นพิเศษแต่อย่างใด
2. ความพอใจหรือคุณค่าของผลที่เกิดขึ้นผลที่เขาคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้นได้ก่อให้เกิดความพอใจหรือมีคุณค่าแก่เขาเพียงใดเช่นคนที่คาดหวังว่าถ้าเขาทำงานหนักขึ้นเขาจะได้ค่าจ้างเพิ่มขึ้นซึ่งจะสร้างความพอใจแก่เขามากแต่ถ้าการทำงานหนักขึ้นทำให้เขาได้ค่ายกย่องชมเชยซึ่งไม่ใช่เงินก็จะทำให้เขามีความพอใจน้อย
3. ความคาดหวังเกี่ยวกับกำลังความพยายามกับผลการปฏิบัติงานความคาดหวังของบุคคลเกี่ยวกับความยุ่งยากในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลนั้นว่าจะปฏิบัติงานดังกล่าวนี้หรือไม่

ชานาญ กูเอี่ยม (2537 : 24) ความคาดหวังของผู้รับบริการเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบพื้นฐานซึ่งแตกต่างกัน ได้แก่บริการที่พึงประสงค์ (Desired Service) บริการที่เพียงพอ (Adequate Service) บริการที่คาดการณ์ (Predicted Service) และขอบเขตที่ยอมรับได้ (Zone of Tolerance) ซึ่งอยู่ระหว่างบริการที่พึงประสงค์และบริการที่เพียงพอ

1. บริการที่พึงประสงค์ (Desired Service) คือสิ่งที่ผู้รับบริการคาดหวังว่าจะได้รับหรือปรารถนาที่จะได้รับระดับของความปรารถนาจะขึ้นอยู่กับความต้องการส่วนบุคคลและความเชื่อถือเกี่ยวกับการบริการที่ผู้ให้บริการจะสามารถทำให้ได้อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้รับบริการต้องการที่จะได้รับบริการที่ดีที่สุดตามอุดมคติของตนแต่ผู้รับบริการก็จะไม่คาดหวังอย่างไร้เหตุผลเนื่องจากพวกเขาไม่เข้าใจดีว่าองค์กรไม่สามารถให้บริการที่ดีที่สุดได้ตลอดเวลาด้วยเหตุนี้ผู้รับบริการจึงมีระดับความคาดหวังต่อการบริการอีกระดับหนึ่ง

2. ระดับของการบริการที่เพียงพอ (Adequate Service) หมายถึงระดับที่ต่ำที่สุดของการบริการที่จะยอมรับโดยไม่เกิดความรู้สึกไม่พอใจความคาดหวังระดับนี้ประกอบขึ้นจากปัจจัยจากความรับรู้ของผู้รับบริการต่อทางเลือกจากการบริการของผู้ให้บริการรายอื่น ๆ และปัจจัยจากสถานการณ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้บริการในแต่ละครั้งพบว่าในกรณีที่มีทางเลือกในการรับบริการหลายๆทางความคาดหวังของการบริการก็จะสูงในขณะเดียวกันถ้าผู้รับบริการไม่มีทางเลือกเช่นในสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งผู้ให้บริการรายอื่น ๆ ไม่สามารถให้บริการได้ความคาดหวังก็จะต่ำลง ระดับบริการที่พึงประสงค์และระดับบริการที่พอเพียงจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัย 3 ด้าน คือ จากคำสัญญาซึ่งผู้ให้บริการให้แก่ผู้รับบริการทั้งที่เป็นสัญญาที่ชัดเจนและคำสัญญาที่ไม่ชัดเจนจากการบอกปากต่อปากของผู้รับบริการและจากประสบการณ์ในอดีตต่อการ รับบริการ

3. บริการที่คาดการณ์ (Predicted Service) คือระดับของการบริการที่คาดว่าจะได้รับจากผู้ให้บริการในขณะที่กำลังเผชิญหน้ากันในการบริการใดบริการหนึ่งบริการที่คาดการณ์จะมีผลกระทบโดยตรงต่อการกำหนดระดับการบริการที่พึงประสงค์ (Adequate Service) หากผู้รับบริการคาดการณ์ว่าจะได้รับบริการที่ดีระดับความคาดหวังของการบริการที่พึงประสงค์ก็จะสูงหากระดับของการคาดการณ์ลดลงระดับของความคาดหวังต่อการบริการที่พึงประสงค์ก็จะน้อยลงด้วย

4. ขอบเขตที่ยอมรับได้ (Zone of Tolerance) ซึ่งอธิบายได้ว่าระดับการบริการที่เพียงพอคือระดับที่ต่ำสุดของการบริการที่ยอมรับได้โดยไม่เกิดความไม่พอใจหากต่ำกว่าระดับนี้ก็จะเกิดความสับสนและไม่พอใจในการบริการหากระดับของการบริการสูงกว่าระดับบริการที่เพียงพอก็จะทำให้เกิดความรู้สึกประทับใจและพึงพอใจการบริการที่เหนือกว่าระดับบริการที่พึงประสงค์ คือ การบริการที่ทำให้เกิดความประทับใจนั่นเอง

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบของความคาดหวังเป็นทัศนคติเกี่ยวกับความต้องการของผู้บริโภคหรือกลุ่มเป้าหมายที่เขาคาดหมายว่าจะได้รับซึ่งความคาดหวังของแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มเป้าหมายจะผันแปรต่างกันอันเนื่องมาจากชีวิตความเป็นอยู่และสถานภาพของแต่ละบุคคลความคาดหวังเป็นสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจหากได้รับการตอบสนองตรงกับสิ่งที่คาดไว้ก็จะเกิดความพึงพอใจและประทับใจในสินค้าหรือบริการที่ได้รับ

4. การกำหนดความคาดหวัง

นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล (2540 : 11) กล่าวถึงการกำหนดความคาดหวังตามความคิดของ เดอเช็คโค ว่ากำหนดความคาดหวังของบุคคล นอกจาก ขึ้นอยู่กับ ระดับความยากง่ายของงานแล้ว ยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมาในครั้งนั้นๆด้วยดังที่ เดอเช็คโค ได้กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลเคยประสบความสำเร็จในการทำงานนั้น ๆ มาก่อน ก็จะกำหนดความคาดหวังในการทำงานในคราวต่อไปสูงขึ้นและใกล้เคียงกับ ความสามารถจริงมากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามระดับความคาดหวังต่ำลงมา เพื่อป้องกันมิให้ตนเกิดความรู้สึกเหลว จากการที่วางระดับความคาดหวังไว้สูง

สมลักษณ์ เพชรช่วย (2540 : 12) ได้สรุปความคาดหวังไว้ว่าการที่บุคคลจะกำหนดความคาดหวังของคนนั้นจะต้องประเมินความเป็นไปได้ด้วยทั้งนี้เพราะความคาดหวังเป็นความรู้สึกนึกคิดและคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งนั้น ๆ อาจจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ความรู้สึกนึกคิดหรือคาดการณ์นั้น ๆ จะมีลักษณะเป็นการประเมินค่าโดยมาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องวัดการคาดการณ์ของแต่ละบุคคลแม้จะเป็นการให้ต่อสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมชนิดเดียวกันก็อาจจะแตกต่างกันออกไปได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลังประสบการณ์ความสนใจและการเห็นคุณค่าความสำเร็จของสิ่งนั้น ๆ

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการกำหนดความคาดหวังของ คนนั้นเป็นการประเมินค่าความเป็นไปได้ โดยการใช้มาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องวัด ขึ้นอยู่กับ ความรู้สึกนึกคิด สนใจ คาดการณ์และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ในการกำหนดความคาดหวัง

5. ปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวัง

วีรพงษ์ เกลิมจิรรัตน์ (2549 : 65) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวัง ของมนุษย์ไว้ดังนี้

1. ความต้องการของแต่ละคน (Personal Needs) การที่คนแต่ละคนมีลักษณะ เฉพาะตัวมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันส่งผลให้ความต้องการพื้นฐานของแต่ละคนต่างกันซึ่งสิ่งนี้ ส่งผลให้ระดับของความคาดหวังของแต่ละคนต่างกัน
2. ประสบการณ์ในอดีต (Past Experience) อาจเกิดได้จากการที่เคยใช้สินค้า หรือรับบริการจากผู้ให้บริการเดิมหรือมีประสบการณ์จากการใช้สินค้าหรือได้รับบริการจากคู่แข่ง
3. การสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ (Communication) ซึ่งอาจเป็นในลักษณะการ สื่อสารผ่านทางการตลาดเช่นการโฆษณาการประชาสัมพันธ์คำสัญญา โดยการผ่านทางสื่อต่าง ๆ หรืออาจเกิดจากการสื่อสารที่มาจากองค์ประกอบภายในองค์กรเช่นอัตราค่าบริการที่สูงอาจทำให้ เกิดความคาดหวังในระดับสูงที่จะได้รับการบริการที่ดีหรือบริษัทที่มีสถานที่ที่หรูหรามีเครื่องมือ อุปกรณ์ครบครันอาจทำให้เกิดความคาดหวังที่จะได้รับการบริการที่สะดวกสบาย
4. ปัจจัยทางสถานการณ์ (Situational Factors) สถานการณ์หรือจังหวะที่เข้ามา ใช้บริการมีอิทธิพลต่อการกำหนดระดับความคาดหวังเช่นหากวันเวลาที่ไปใช้บริการมีคนมาใช้ บริการมากอาจมีความคาดหวังที่ได้รับความสะดวกสบายหรือความรวดเร็วในระดับต่ำ
5. คำบอกเล่ากันแบบปากต่อปาก (Word of Mouth Communication) เป็นปัจจัย หนึ่งที่ทำให้ความคาดหวังซึ่งเกิดจากการสื่อสารถึงกันเองเช่นคำแนะนำจากเพื่อนการพูดถึงของ บุคคลรอบข้างหลังจากได้ไปใช้บริการโดยการสื่อสารหรือคำพูดที่เกิดขึ้นนั้นอาจเป็นไปได้ ในทางที่ดี หรือไม่ดีก็ได้

พาราสุรามานและคณะ (Parasuraman, 1990) ที่ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวัง มี 4 ปัจจัย คือ

1. ความคาดหวังที่เกิดจากคำบอกเล่าปากต่อปาก
 2. ความคาดหวังที่เกิดจากความต้องการส่วนตัวของผู้ใช้บริการเอง
- ซึ่งจะแตกต่างกันตามภูมิหลังของแต่ละบุคคล
3. ความคาดหวังที่เกิดจากประสบการณ์ในอดีตที่ได้รับโดยตรง
 4. ความคาดหวังที่เกิดจากการโฆษณาประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นแรงจูงใจในการกำหนดความคาดหวัง

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังขึ้นอยู่กับลักษณะความแตกต่างของแต่ละบุคคล และสภาพแวดล้อม ความคาดหวังและการแสดงออกจึงแตกต่างกัน เพราะความคิดความต้องการของแต่ละบุคคลแตกต่างกันความคาดหวังเป็นความรู้สึกนึกคิดและการคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีมาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องวัดของแต่ละบุคคล และพฤติกรรม ที่แตกต่างกันออกไป ตามความรู้ ประสบการณ์และความต้องการ แล้วบุคคลจะตัดสินใจ

แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการ

1. ความหมายของคนพิการ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 152) ให้ความหมายคนพิการไว้ว่า เป็นการเสียอวัยวะมีแขน ขา เสียไปจากสภาพเดิม

องค์การอนามัยโลก (WHO อ้างถึงใน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. 2549 : 7) ให้ความหมายความพิการว่าคนพิการหมายถึงเป็นความเสียเปรียบของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เกิดจากความชำรุดหรือความสามารถบกพร่องเป็นผลทำให้บุคคลนั้นไม่อาจแสดงบทบาทหรือกระทำอะไรให้เหมาะสมสอดคล้องตามวัยสังคมนวัตกรรมและสิ่งแวดล้อมได้

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้ให้ความหมายของคนพิการไว้คนพิการ คือ บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมเนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็นการได้ยิน การเคลื่อนไหวการสื่อสารจิตใจอารมณ์พฤติกรรมสติปัญญาการเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือ

ด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประกาศกำหนด

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า คนพิการ หมายถึง บุคคลซึ่งบกพร่องทางด้านสติปัญญา หรือร่างกาย ด้านจิตใจ การได้ยิน การมองเห็น จนทำให้ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและดำเนินชีวิตเช่นเดียวกับคนปกติได้ ต้องอาศัยเครื่องมือด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างบุคคลปกติ และได้รับการจดทะเบียนคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

2. ประเภทของคนพิการ

ในการศึกษาประเภทของคนพิการได้มีการกำหนดประเภทและคำจำกัดความการพิการไว้อย่างหลากหลายโดยผู้วิจัยขอสรุปประเภทของความพิการแบบต่าง ๆ ไว้ดังนี้

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. 2552) ได้กำหนดประเภทของความพิการไว้ 6 ประเภท ดังนี้

1. ความพิการทางการเห็น หมายถึง คนที่มีความบกพร่องทางสายตาซึ่งทางแพทย์กำหนดไว้มี 2 ประเภท ได้แก่

1.1 คนพิการตาบอด ได้แก่ คนที่มองไม่เห็นหรืออาจมองเห็นบ้าง และไม่สามารถใช้สายตาข้างที่เห็นดีที่สุดให้เป็นประโยชน์ได้

1.2 คนที่ตาเห็นเลือนราง ได้แก่ คนที่มีความบกพร่องทางสายตา สามารถมองเห็นบ้างแต่ไม่เท่าคนปกติ หรือมีลานสายตาแคบ

2. ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย หมายถึง คนที่มีความบกพร่องหรือสูญเสียการได้ยิน เป็นเหตุให้การฟังเสียงต่าง ๆ ไม่ชัดเจน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

2.1 คนหูตึง ได้แก่ คนที่ยังสามารถได้ยินเสียงอยู่บ้าง บางคนอาจต้องใช้เครื่องช่วยฟัง

2.2 คนที่สูญเสียการได้ยินมาก จนไม่สามารถเข้าใจหรือใช้ภาษาพูดได้ส่วนมากใช้ภาษามือในการติดต่อสื่อความหมายกับผู้อื่น

3. ความพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1 คนที่มีความผิดปกติหรือบกพร่องทางด้านร่างกาย ที่ไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนและไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้

3.2 คนที่สูญเสียความสามารถในการเคลื่อนไหว มือ แขน ขา หรือลำตัว อันเนื่องมาจากแขน ขา ขาด เป็นอัมพาตหรืออ่อนแรง เป็น โรคข้อ หรือมีอาการปวดเรื้อรัง หรือเป็นโรคเรื้อรังระบบทำงานของร่างกาย ที่ทำให้ไม่สามารถประกอบกิจวัตรประจำวันของตนเองหรือปฏิบัติตน เหมือนคนปกติธรรมดาอื่น ๆ ได้

4. ความพิการทางจิตใจ หรือพฤติกรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แตกต่างไปจากปกติอย่างมาก และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เป็นแล้วไม่หายอย่างรวดเร็ว พฤติกรรมนั้นไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็ก เช่น ก้าวร้าวอย่างรุนแรง ทำร้ายตนเองและผู้อื่น มีความวิตกกังวลมากเกินไป ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่สนใจ สิ่งต่าง ๆ รอบข้าง ไม่ได้ตอบด้วย คล้าย ๆ เหมือนลอยและชอบเล่นคนเดียว หรือบางคนขาดสมาธิ ไม่สุข วุ่นวายอยู่ตลอดเวลา

5. ความพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ ดังนี้

5.1 เด็กเรียนช้า หมายถึง เด็กที่มีปัญหาในการเรียน เรียนช้า หรือรับรู้ได้ช้ากว่าเด็กในวัยเดียวกัน มีระดับสติปัญญาประมาณ 70 - 90 (ระดับเขาว์ปัญญาปกติ คือ 90 - 110) ตัวอย่างเช่น เด็กอายุ 10 ปี แต่มีความสามารถเท่าเด็กอายุ 7 - 9 ปี

5.2 เด็กปัญญาอ่อน หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา อย่างชัดเจนหรือมีระดับเขาว์ปัญญาต่ำกว่า 70 (ระดับสติปัญญา ได้แก่ปัญญาอ่อนขนาดน้อย ขนาดปานกลาง และขนาดรุนแรง) การแสดงออกอาจจะไม่เหมือนเด็กทั่วไปในวัยเดียวกัน บางคนอาจจะพูดไม่รู้เรื่องสมาธิสั้น แต่บางคนก็เรียบร้อย เชื้อฟังคล้ายเด็กเล็กกว่าอายุจริง แม้ว่าเด็กกลุ่มนี้จะเรียนได้น้อยแต่ก็สามารถ ได้ช้ากว่าปกติหรือเรียนรู้ได้ช้ากว่าปกติหรือเรียนรู้หนังสือได้ตามความสามารถของเด็ก แต่ละคน สามารถฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเอง

6. คนพิการซ้ำซ้อน มากกว่า 1 ประเภท หมายถึง คนพิการที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ทางสายตา สติปัญญา หรือ มากกว่า 1 ประเภทรวมกัน หรือความพิการซ้ำซ้อน

3. หลักเกณฑ์ในการกำหนดความพิการแต่ละประเภท ดังนี้

3.1 หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางการเห็น ได้แก่

3.1.1 ตาบอด หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็นเมื่อตรวจวัดการเห็นของสายตาข้างที่ดีกว่าเมื่อใช้แว่นสายตาธรรมดาแล้วอยู่ในระดับต่ำกว่า 3 ส่วน 60 เมตร (3/60) หรือ 20 ส่วน 400 ฟุต (20/400) ลงมาจนกระทั่งมองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่างหรือมีลานสายตาแคบกว่า 10 องศา

3.1.2 ตาเห็นเลือนราง หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็นเมื่อตรวจวัดการเห็นของสายตาข้างที่ดีกว่าเมื่อใช้แว่นสายตาธรรมดาแล้วอยู่ในระดับตั้งแต่ 3 ส่วน 60 เมตร (3/60) หรือ 20 ส่วน 400 ฟุต (20/400) ไปจนถึงต่ำกว่า 6 ส่วน 18 เมตร (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 ฟุต (20/70) หรือมีลานสายตาแคบกว่า 30 องศา

3.2 หลักเกณฑ์กำหนดความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ได้แก่

3.2.1 หูหนวก หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยินจนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทาง การได้ยินเมื่อตรวจการได้ยิน โดยใช้คลื่นความถี่ที่ 500 เฮิรตซ์ 1,000 เฮิรตซ์ และ 2,000 เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ได้ยินดีกว่าจะสูญเสียการได้ยินที่ความดังของเสียง 90 เดซิเบลขึ้นไป

3.2.2 หูตึง หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยินเมื่อตรวจวัดการได้ยิน โดยใช้คลื่นความถี่ที่ 500 เฮิรตซ์ 1,000 เฮิรตซ์ และ 2,000 เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ได้ยินดีกว่าจะสูญเสียการได้ยินที่ความดังของเสียงน้อยกว่า 90 เดซิเบล ลงมาจนถึง 40 เดซิเบล

3.2.3 ความพิการทางการสื่อความหมาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องทางการสื่อความหมายเช่นพูดไม่ได้พูดหรือฟังแล้วผู้อื่นไม่เข้าใจ เป็นต้น

3.3 ลักษณะที่กำหนดความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายได้แก่

3.3.1 ความพิการทางการเคลื่อนไหวหมายถึงการที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องหรือการสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหวได้แก่มือเท้าแขนขาอาจมาจาก 9 สาเหตุ อัมพาตแขนขาอ่อนแรงแขนขาขาด หรือภาวะเจ็บป่วยเรื้อรัง จนมีผลกระทบต่อการทำงานมือเท้าแขนขา

3.3.2 ความพิการทางร่างกาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องหรือความผิดปกติของศีรษะใบหน้าลำตัว และภาพลักษณ์ภายนอกของร่างกายที่เห็นได้อย่างชัดเจน

3.4 ลักษณะที่กำหนดความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมหรือออทิสติก ได้แก่

3.4.1 ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจ หรือสมองในส่วนของการรับรู้อารมณ์ หรือความคิด

3.4.2 ความพิการออทิสติก หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคมภาษาและการสื่อความหมายพฤติกรรมและอารมณ์ โดยมีสาเหตุมาจากความผิดปกติของสมองและความผิดปกติที่แสดงก่อนอายุ 2 ปีครึ่ง ทั้งนี้ให้รวมถึงการวินิจฉัยกลุ่มออทิสติกสเปกตรัมอื่นๆ

3.5 ลักษณะที่กำหนดความพิการทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ได้แก่

การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีพัฒนาการช้ากว่าปกติหรือมีระดับเซาว์ปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป โดยความผิดปกติ นั้นแสดงก่อนอายุ 18 ปีการที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม โดยเฉพาะด้านการเรียนรู้ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางสมอง ทำให้เกิดความบกพร่องในด้านการอ่านการเขียนการคิดคำนวณหรือกระบวนการเรียนรู้พื้นฐานอื่นในระดับความสามารถที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ตามช่วงอายุและระดับสติปัญญา

ฟิลิปป์ เจมส์ (Philip James, อ้างถึงใน วัลลภา บุญรอด, เฟื่องอรุณ ปรีดีติติก และสมใจ จิตมัน. 2546 : 5) ได้แบ่งกลุ่มคนพิการเป็นกลุ่มย่อยต่าง ๆ ดังนี้

1. กลุ่มที่มีความบกพร่องทางสมอง (Mentally Retarded) หมายถึง ความเฉื่อยชา คิดช้ามีปัญหาทางด้านสมองปัญญาอ่อนสามารถแบ่งออกเป็นหลายระดับ แต่สำหรับระดับสามารถเรียนได้มี 3 ระดับคือ

1.1 กลุ่มเรียนช้า (Slow Learner) จะมีระดับสติปัญญา (Intellectual Quotient) หรือ I.Q. ระหว่าง 70-90 กลุ่มที่สามารถเรียนรู้อยู่ในโรงเรียนปกติได้แต่การรับรู้ทางการศึกษาจะช้ากว่าคนปกติต้องใช้เวลามากจึงจะสามารถเรียนได้เช่นเดียวกับคนปกติ

1.2 กลุ่มปัญญาอ่อนพอเรียนได้ (Educable Retarded) หรือปัญญาอ่อนเล็กน้อยจะมีระดับ I.Q. ปกติได้แต่การรับรู้ทางการศึกษาจะช้ากว่าปกติต้องใช้เวลามากจึงจะสามารถเรียนได้เช่นเดียวกับคนปกติ

1.3 กลุ่มปัญญาอ่อนพอฝึกได้ (Trainable Retarded) จัดอยู่ในปัญญาอ่อนขั้นปานกลางกลุ่มนี้จะมีระดับ I.Q. อยู่ที่ 35-49 กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Specialist) คือ ครูพิเศษที่มีความเข้าใจและต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของแพทย์

2. กลุ่มที่มีปัญหาทางการเรียนหรือไม่มีสมรรถภาพทางการเรียน (Learning Disabled) กลุ่มนี้สามารถเรียนได้แต่อาจจะช้ากว่าปกติต้องอาศัยจิตวิทยาเข้าช่วยเหลือ

3. กลุ่มที่มีร่างกายไม่ปกติ (Orthopedically Handicaped) เช่น พิการปากมือเท้า หรืออวัยวะส่วนอื่นแต่สติปัญญาปกติประเภทนี้จะมีสิ่งขัดเซก เช่น ไม่มีมือก็จะใช้ปากหรือเท้าแทนอยู่ที่การฝึกฝนเช่นต้องจัดให้มีโรงเรียนโดยเฉพาะ

4. กลุ่มคนที่มีอารมณ์ไม่ปกติ (Emotionally Disturbed) เช่น มีอารมณ์รุนแรง จี้โมโหใจน้อยหงุดหงิดง่าย เป็นกลุ่มที่มีมากแม้แต่โรงเรียนปกติ อาจเกิดจากสุขภาพไม่ดีมีโรคประจำตัวบางคนมีปัญหาครอบครัวพ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลต้องช่วยเหลือตนเอง ไม่มีที่ปรึกษา ครอบครัวแตกแยกทะเลาะเบาะแว้ง ปัญหาเหล่านี้จะมากที่โรงเรียน ถ้ามองข้ามไปจะกลายเป็นปัญหาใหญ่ตามมาซึ่งภายหลังจะแก้ไขลำบากต้องพยายามสังเกต และใช้จิตวิทยาพยายามดึงส่วนดีที่มีอยู่ออกมาเช่นพยายามชักจูงความสนใจในด้านงานศิลปะจะช่วยให้สามารถปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

5. กลุ่มคนพิการทางตา (Blind) กลุ่มนี้ต้องมีโรงเรียน โดยเฉพาะการเรียนการสอนต้องให้ประสาทสัมผัส เช่น ใช้มือสัมผัสใช้กลิ่นเป็นการแบ่งแยกสามารถแบ่งระดับออกได้ ดังนี้

5.1 ตาบอด หมายถึง คนที่มองไม่เห็นหรืออาจมองเห็นบ้างแต่ไม่มาก ไม่สามารถใช้สายตาข้างที่ดีที่สุด หลังจากการปรับสภาพแล้วให้เป็นประโยชน์ในการเรียนได้ การเรียนการสอนต้องใช้วิธีการสอนสำหรับคนตาบอดโดยเฉพาะ

5.2 ตาบอดบางส่วน หมายถึง คนที่มีความบกพร่องทางสายตาสายตา ไม่ปกติสามารถมองเห็นได้บ้าง อาจมีปัญหาการเรียนรู้อาจใช้วิธีการเรียนการสอนสำหรับเด็กปกติ

6. กลุ่มคนหูหนวก (Deaf) หรือ มีความบกพร่องทางการได้ยินกลุ่มนี้เป็น เช่นเดียวกับคนพิการทางตาต้องมีโรงเรียนเฉพาะและด้วยเหตุที่ไม่ได้ยินอาจทำให้อารมณ์หงุดหงิดได้ง่ายสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

6.1 คนหูหนวก (Deaf) หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ 90 เดซิเบล ขึ้นไป ซึ่งหากเทียบกับคนปกติที่สามารถได้ยินที่ระดับ 0-25 เดซิเบลกลุ่มนี้อาจรับรู้เสียงบางอย่างจากการสั่นสะเทือนหากสูญเสียการได้ยินระดับนี้มาตั้งแต่กำเนิด จะไม่สามารถพูดได้จึงต้องมีการเรียนภาษามือเพื่อใช้ในการสื่อสาร

6.2 คนหูตึง (Hard of Hearing) หมายถึง คนที่สามารถได้ยินทั้งโดยใช้ เครื่องช่วยฟังหรือไม่ใช้สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

6.2.1 หูตึงน้อย-ตึงปานกลาง (20-55 เดซิเบล) ประเภทนี้สามารถพัฒนา การพูดได้โดยวิธีธรรมชาติ

6.2.2 หูตึงมาก (56-70 เดซิเบล) สามารถพูดได้แต่เข้าพูดได้น้อยและ พูดไม่ชัดถ้ามีการจัดการเรียนการสอนร่วมกับคนปกติจะมีปัญหาภายหลัง

6.2.3 หูตึงอย่างรุนแรง (71-91 เดซิเบล) หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยิน ต้องตะโกนหรือใช้เครื่องขยายเสียงจึงได้ยิน

6.2.4 หูหนวก (91 เดซิเบลขึ้นไป) หมายถึง คนแม้ใช้เครื่องขยายเสียงแล้ว ยังไม่เข้าใจเพราะสูญเสียการได้ยินจึงเรียกคนประเภทนี้ว่าคนหูหนวก

แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิคนพิการตามกฎหมาย

1. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) เป็นกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ส่งเสริมพิทักษ์และรับรองให้คนพิการได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเสรีภาพขั้นพื้นฐานและมีความเสมอภาคอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งส่งเสริมการเคารพศักดิ์ศรีที่มีมาแต่กำเนิดของคนพิการอนุสัญญาฉบับนี้ยังเป็นอนุสัญญาฉบับแรก ที่ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของคนพิการ ไม่เฉพาะด้านพลเมืองเท่านั้น แต่รวมถึงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และชีวิตครอบครัวอีกด้วย

1.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ให้ความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

- 1.1.1 เคารพศักดิ์ศรีที่มีมาแต่กำเนิด การอยู่ได้ด้วยตนเองเสรีภาพในการตัดสินใจด้วยตนเอง และความเป็นอิสระของบุคคล
- 1.1.2 ไม่เลือกปฏิบัติต่อคนพิการ
- 1.1.3 การมีส่วนร่วม การเข้าร่วมของคนพิการได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพในสังคม
- 1.1.4 เคารพความแตกต่าง ยอมรับคนพิการว่าเป็นส่วนหนึ่งของความแตกต่างของมนุษยชาติและความเป็นมนุษย์
- 1.1.5 ความเทียมของโอกาส
- 1.1.6 การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
- 1.1.7 ความเสมอภาคระหว่างชายกับหญิง
- 1.1.8 การเคารพจิตตาสารถของเด็กพิการที่มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และการเคารพสิทธิของเด็กพิการอย่างต่อเนื่อง และการเคารพสิทธิของเด็กพิการเพื่อสงวนรักษาอัตลักษณ์แห่งตน

1.2 สิทธิของคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ได้แก่

- 1.2.1 สิทธิความเท่าเทียมและการไม่เลือกปฏิบัติ
- 1.2.2 สิทธิการมีชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคงของบุคคล
- 1.2.3 สิทธิได้รับการยอมรับว่ามีความสามารถตามกฎหมายบนพื้นฐานอันเท่าเทียมกัน

- 1.2.4 เสรีภาพจากการถูกทรมาน
- 1.2.5 เสรีภาพจากการถูกแสวงหาประโยชน์ การใช้ความรุนแรงและการล่วงละเมิด
- 1.2.6 สิทธิที่จะได้รับการเคารพต่อศักดิ์ศรี ทางร่างกายและจิตใจ
- 1.2.7 เสรีภาพในการย้ายถิ่นฐานและการถือสัญชาติ
- 1.2.8 สิทธิในการอาศัยอยู่ในชุมชน
- 1.2.9 เสรีภาพในการแสดงออกและแสดงความคิดเห็น
- 1.2.10 สิทธิการเคารพการเป็นส่วนตัว
- 1.2.11 สิทธิการเคารพในการสร้างครอบครัว และสถาบันครอบครัว
- 1.2.12 สิทธิด้านสุขภาพ
- 1.2.13 สิทธิทางการศึกษา
- 1.2.14 สิทธิด้านการทำงาน
- 1.2.15 สิทธิสำหรับมาตรฐานความเป็นอยู่ที่เพียงพอ
- 1.2.16 สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองและเรื่องสาธารณะ
- 1.2.17 สิทธิการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม นันทนาการการพักผ่อนคลายขามว่าง

และกีฬา

1.3 กฎหมายไทยที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

1.3.1 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (2550 : 8-16)

หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

1) ความเสมอภาค ในมาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิดเชื้อชาติภาษาเพศอายุความพิการสภาพทางกายหรือสุขภาพสถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น

2) ส่วนที่ 8 ว่าด้วย สิทธิและเสรีภาพในการศึกษาในมาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิ ตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษา โดยทัดเทียมกับบุคคลอื่นการจัดการ การศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วย ตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

3) ส่วนที่ 9 สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ มาตรา 54 บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐบุคคลวิกลจริตย่อมได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

4) หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ในมาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบาย ด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้ (1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและ เยาวชนสนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษารวมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและ ชายเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชนรวมทั้งต้องสงเคราะห์ และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

1.3.2 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

มาตรา 20 ได้กำหนดให้คนพิการมีสิทธิเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวก อันเป็นสาธารณะตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ดังต่อไปนี้

1) การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์และ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลค่าอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการและสื่อส่งเสริมพัฒนาการเพื่อปรับ สภาพทางร่างกายจิตใจอารมณ์สังคมพฤติกรรมสติปัญญาการเรียนรู้หรือเสริมสร้างสมรรถภาพ ให้ดีขึ้น ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด

2) การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ หรือแผนการศึกษา แห่งชาติตามความเหมาะสมในสถานศึกษาเฉพาะ หรือในสถานศึกษาทั่วไป หรือการศึกษา ทางเลือก หรือการศึกษานอกระบบ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้การสนับสนุนตามความ เหมาะสม

3) การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพการให้บริการที่มีมาตรฐานการคุ้มครองแรงงาน มาตรการเพื่อการมีงานทำตลอดจนได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และบริการสิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยี หรือความช่วยเหลืออื่นใดเพื่อการทำงานและประกอบอาชีพของคนพิการตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

4) การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองอย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ตลอดจนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับคนพิการ

5) การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบายแผนงาน โครงการกิจกรรมการพัฒนาและบริการอันเป็นสาธารณะ ผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตการช่วยเหลือทางกฎหมาย และการจัดหาทุนความว่าความแก่ต่างคดีให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

6) ข้อมูลข่าวสารการสื่อสารบริการ โทรคมนาคมเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนดในกฎกระทรวง

7) บริการล่ามภาษามือตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

8) สิทธิที่จะนำสัตว์เลี้ยงนำทางเครื่องมือ หรืออุปกรณ์นำทาง หรือเครื่องช่วยความพิการใด ๆ ติดตัวไปในยานพาหนะ หรือสถานที่ใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการเดินทาง และการได้รับ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ โดยได้รับการยกเว้นค่าบริการค่าธรรมเนียมและค่าเช่าเพิ่มเติมสำหรับสัตว์เลี้ยงนำทางหรือเครื่องช่วยความพิการดังกล่าว

9) การจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการตามหลักเกณฑ์วิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยความพิการให้คนพิการ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2553 โดยจ่ายให้ เดือนละ 500 บาททุกคนที่จดทะเบียนคนพิการ และมีบัตรคนพิการ

10) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยการมีผู้ช่วยคนพิการหรือการจัดให้มีสวัสดิการอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ในระเบียบผู้ช่วยคนพิการให้มีสิทธิได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าบริการ ค่าธรรมเนียมตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล คนพิการมีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานรัฐในกรณีที่มีสถานสงเคราะห์เอกชนจัดที่อยู่อาศัยและสวัสดิการให้แล้ว รัฐต้องจัดเงินอุดหนุนให้แก่สถานสงเคราะห์เอกชนนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ในระเบียบผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิได้รับบริการให้คำปรึกษาแนะนำฝึกอบรมทักษะการเลี้ยงดู การจัดการศึกษาการส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำตลอดจนความช่วยเหลืออื่นใดเพื่อให้พึ่งตนเองได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ในระเบียบคนพิการและผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีหรือยกเว้นภาษีตามที่กฎหมายกำหนดองค์กรเอกชนที่จัดให้คนพิการได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรา ๓ มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี หรือยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสำหรับคนพิการ ได้กำหนดให้คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะตลอดจนสวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

บทบาทองค์การบริหารส่วนมหัศจรรย์กับการจัดสวัสดิการสำหรับคนพิการ

1. ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยราษฎรเลือกตั้งผู้แทนแต่ละหมู่บ้านเข้าไปเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ตัดสินใจในการบริหารงานของตำบลตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (โกวิทย์ พวงงาม และปรีดี โชติช่วง, 2540)

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) ได้กำหนดโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 285 ได้วางหลักซึ่งถือเป็นกรอบเพื่อกำหนดโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกำหนดไว้ว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมี

สภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น”

ในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรบริหารส่วนตำบลมีบทบาทที่สำคัญดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมองค์กรประชาชนในชนบทให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นอย่างมากที่สุด
2. เป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนและบริการสาธารณะที่ครอบคลุมวิถีชีวิตประชาชนมากที่สุด
3. เป็นองค์กรที่สามารถจัดบริการสาธารณะให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเนื่องจากองค์กรบริหารส่วนตำบลอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากและสามารถรับทราบความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างดี

2. อำนาจหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล

2.1 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 66 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมและมาตรา 67 กำหนดดังต่อไปนี้ มาตรา 67 องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้

- 2.1.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 2.1.2 รักษาความสะอาดของถนนทางน้ำทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 2.1.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 2.1.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.1.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 2.1.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 2.1.7 คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.1.8 บำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี
ของท้องถิ่น

2.1.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือ
บุคลากรให้ตามความจำเป็น และสมควร

มาตรา 68 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหาร
ส่วนตำบลดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร
2. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุมการกีฬาการพักผ่อนหย่อนใจ

และสวนสาธารณะ

5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
8. การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
10. ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
12. การท่องเที่ยว
13. การผังเมือง

2.2 อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

จากผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้รัฐต้อง
กระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง รัฐต้องกระจายอำนาจให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้มี
การกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล

มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (มาตรา 16) ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส

ท้องถิ่น

11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย
โรงพยาบาล และสาธารณสุขสถานอื่น ๆ
24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษา
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ
ประกาศกำหนด

สรุปได้ว่าแนวคิดการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นหลักการสำคัญในการมอบอำนาจ การโอนกิจการ ของภาครัฐในบางเรื่องเช่นการจัดบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนทุกคนในท้องถิ่นซึ่งครอบคลุมงานสวัสดิการสังคมด้านต่าง ๆ มาให้ท้องถิ่นดำเนินการอย่างเป็นอิสระ รวมทั้งบริหารบุคคลและงบประมาณดำเนินการเอง โดยส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะมีหน้าที่กำกับ ในเชิงนโยบายและการส่งเสริมองค์ความรู้ให้แก่ท้องถิ่น และองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีฐานะ เป็นนิติบุคคลจึงมีความสามารถในการทำนิติกรรมสัญญาโดยไม่ต้องผ่านทางราชการ เป็นผลทำให้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความคล่องตัวในการดำเนินการ ขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วน ตำบลยังสามารถจัดเก็บภาษีได้มากขึ้นกว่าแต่เดิม และผู้บริหารก็มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่มากขึ้น มีผลทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถสนองตอบต่อการ แก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้มากขึ้น อันทำให้ประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพึงพอใจมีส่วนสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ในเขตความรับผิดชอบ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งยังเป็นหน่วยปฏิบัติการเชื่อม เครือข่ายหน่วยงานราชการต่าง ๆ ให้ทำงานหรือบริการประชาชนในพื้นที่อย่างมีบูรณาการ

3. บทบาทของคํการบริหารส่วนตํบลมหาชัยดํการจ้ดสวัสดิการสําหรับคนพิการ

องคํการบริหารส่วนตํบลมหาชัย ดํเนินการจ้ดสวัสดิการสังคມให้แก่คนพิการในพื้นที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละดําน โดยแบ่งเป็น 4 แผนงานดั่งนี้

3.1 แผนงานให้บริการดํานสุขภาพอนามัย

3.1.1 จ้ดฝ้กอบรมให้ความรู้ดํานตํางๆแก่คนพิการผู้ดูแลและครอบครัวรวมท้งคนในชุมชนดั่งนี้

- 1) ดํานดูแลรักษาสุขภาพอนามัยและการฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการ
- 2) ให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่อยู่อาศัยให้มีความปลอดภัยและอํานวยความสะดวกแก่คนพิการ
- 3) ดํานองคํความรู้และเจตคติตํางๆที่เกี่ยวข้ดกับการดํเนินกิจกรรมของคนพิการผู้ดูแลและภาคีเครือข้าย

4) ดํานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้ด

3.1.2 โครงการออกหน่วยเคลื่อนที่เพื่อบริการตรวจสุขภาพเบ้ืองต้นแก่คนพิการ

3.1.3 จ้ดให้มีหน่วยเคลื่อนที่สำหรับรักษาพยาบาลแบบฉุกเฉินแก่คนพิการโดยอาจดํเนินการดั่งนี้

1) กําหนดให้มีการแจ้งเรียกหน่วยเคลื่อนที่สำหรับรักษาพยาบาลแบบฉุกเฉินได้ตลอด 24 ชั่วโมง จากหมายเลขโทรศัพทท์ที่กําหนด คือ 1669 หรือจากการประสานงานของอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ซึ่งสามารถจ้ดได้ 2 วิธีคือ

1.1) จ้ดให้มียานพาหนะและอุปกรณ์รักษาพยาบาลเบ้ืองต้นรับผู้ป่วยฉุกเฉินไปส่งต่อให้กับโรงพยาบาลอย่างปลอดภัย

1.2) ประสานงานกับอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ในพื้นที่ได้ตลอดเวลา

2) ในกรณีปกติจ้ดให้มีพาหนะรับส่งคนพิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จังหวัดจ้ดกิจกรรม เช่น วันคนพิการสากล ฯลฯ

3.2 แผนงานส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งด้านองค์กรคนพิการ มีแนวทางดำเนินการดังนี้

3.2.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการรวมตัวกันเป็นชมรม/องค์กรคนพิการผู้ดูแล และภาคีเครือข่ายเช่นสมาคมคนพิการทุกประเภทประจำจังหวัดเพื่อเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมการจัดสวัสดิการสังคมตามความเหมาะสมของพื้นที่หรือชุมชนรวมทั้งร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวของคนพิการ โดยการรวมกลุ่มกันเป็นชมรม / องค์กรให้เป็นไปด้วยความสมัครใจของคนพิการแต่ละประเภท

3.2.2 จัดให้ชมรม / องค์กรคนพิการผู้ดูแลและภาคีเครือข่ายร่วมกันจัดกิจกรรมด้านสวัสดิการสังคมการนันทนาการและอื่น ๆ ตามความต้องการของสมาชิกอาทิเช่นกิจกรรมวันคนพิการสากล กิจกรรมออกกำลังกาย ฯลฯ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมตามความเหมาะสม

3.3 แผนงานส่งเสริมอาชีพหรือรายได้ของคนพิการ

3.3.1 จัดให้คนพิการและผู้ดูแลเข้าร่วมฝึกอาชีพและอบรมให้ความรู้ในอาชีพต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ฝึกอาชีพกับกลุ่มอาชีพที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นเช่น จักสานกระเป๋าสถิต
- 2) ให้ความรู้ในการประกอบอาชีพด้านการวางแผน โบราณหรือการฝีมือประดิษฐ์ดอกไม้ ฯลฯ
- 3) แนะนำแหล่งเงินทุนสำหรับประกอบอาชีพให้

3.3.2 ประสานกับสถานประกอบการและหน่วยงานราชการเพื่อเปิดโอกาสให้คนพิการที่มีความพร้อมและมีศักยภาพเข้าทำงาน

3.4 แผนงานด้านการบริหารจัดการระบบพัฒนาคุณภาพชีวิต

3.4.1 การจัดทำฐานข้อมูลคนพิการ

1) จัดทำฐานข้อมูลคนพิการในพื้นที่และสำรวจความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ความร่วมมือการจัดทำข้อมูลกับกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาจัดสวัสดิการสังคมและจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2) ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลคนพิการในท้องถิ่นที่ได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นผู้ที่ได้รับเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพหรือได้รับความช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ ทั้งที่เป็นจำนวนเงินและวัสดุอุปกรณ์การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการ

3) จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่คนพิการให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้โดยให้เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. 2548 เช่น

3.1) ห้องน้ำสำหรับคนพิการในอาคารสำนักงานตลาดสดหรือสถานที่สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2) ทางเดินลาดพร้อมราวบันไดสำหรับคนพิการในอาคารสถานที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลาดสดหรือสถานที่สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นต้น

3.3) ให้ผู้มีหน้าที่กำกับดูแลตรวจติดตามให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

3.4) จัดทำสติ๊กเกอร์เพื่อแสดงการรับรองอาคาร/ สถานที่ที่จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่คนพิการให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

3.4.2 ในด้านข้อมูลข่าวสารให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์สื่อสารให้คนพิการได้รับทราบถึงสิทธิของตนเองในการเข้าถึงบริการของรัฐโดยอย่างน้อยต้องมีข้อมูลข่าวสารดังนี้

1) สิทธิในการขอรับเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ

2) สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการสังคมตามกฎหมาย

3) สิทธิในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งระดับชาติและระดับ

ท้องถิ่นตามกฎหมาย

4) การจดทะเบียนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เพื่อให้มีสิทธิได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์และการช่วยเหลืออื่นจากรัฐเป็นต้นโดยใช้สื่อที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ เช่น หอกระจายข่าว แผ่นพับ หรือโปสเตอร์ขนาดใหญ่

3.4.3 การจัดให้มีอาสาสมัครดูแลคนพิการ

1) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีอาสาสมัครดูแลคนพิการในทุกชุมชน / หมู่บ้าน

2) ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือสถานพยาบาลในพื้นที่

3) จัดอบรมเบื้องต้นให้แก่อาสาสมัครดูแลคนพิการเพื่อส่งเสริมให้มีอาสาสมัครที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

4) ประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจัดระบบสนับสนุนการปฏิบัติงานอาสาสมัครดูแลคนพิการ โดยการให้ความช่วยเหลือหรือเป็นที่ปรึกษาหรือให้คำแนะนำการปฏิบัติงานของอาสาสมัครดูแลคนพิการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

3.4.4 มีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับคนพิการในพื้นที่อย่างทั่วถึงเป็นธรรมและเป็นไปตามข้อกำหนดของระเบียบ / กฎหมาย

3.4.5 เปิดโอกาสให้คนพิการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและของชุมชน / องค์กรดังนี้

1) ในการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนให้มีการเชิญผู้แทนชมรม/ องค์กรคนพิการเข้าร่วมเสนอข้อคิดเห็น ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณานำข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของคนพิการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

2) ส่งเสริมให้คนพิการหรือผู้ดูแลเข้ามามีส่วนร่วม กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านที่เป็นประโยชน์โดยรวมต่อชมรม / องค์กรหรือต่อคนพิการ

4. บริบททั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย อำเภอปลาลปาก จังหวัดนครพนม

ข้อมูลทั่วไป

4.1 ท่าเลที่ตั้งตำบล ตำบลมหาชัยเป็น 1 ใน 8 ตำบลในเขตอำเภอปลาลปาก จังหวัดนครพนม มีอาณาเขตพื้นที่อยู่ติดกันท้องถิ่นใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	จดตำบลวังตามัว	อำเภอเมือง	จังหวัดนครพนม
ทิศใต้	จดตำบลโลกสูง	อำเภอปลาลปาก	จังหวัดนครพนม
ทิศตะวันออก	จดตำบลปลาลปาก	อำเภอปลาลปาก	จังหวัดนครพนม
ทิศตะวันตก	จดตำบลบ้านโพน	อำเภอโพนนาแก้ว	จังหวัดสกลนคร

โดยตำบลมหาชัยตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอปลาทึก อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอปลาทึกประมาณ 14 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากจังหวัดนครพนมระยะทางประมาณ 40 กิโลเมตร

4.2 เขตปกครอง รวม 8 หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ 1 บ้านห้วยไหล่	หมู่ที่ 2 บ้านมหาชัย
หมู่ที่ 3 บ้านดอนกลาง	หมู่ที่ 4 บ้านหนองบัว
หมู่ที่ 5 บ้านวังม่วง	หมู่ที่ 6 บ้านถาวร
หมู่ที่ 7 บ้านทันสมัย	หมู่ที่ 8 บ้านนาอุดม

มีอาณาเขตดังนี้

1. ทิศเหนือ ติดต่อดำบลวังตามัว อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม และตำบลกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร โดยมีแนวเขตเริ่มต้น บริเวณ V E 384148 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือได้มาตามแนวกิ่งกลางทางหลวงแผ่นดินสาย 22 (อุดรธานี-นครพนม) จนถึงบริเวณ V E 418125 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ผ่านโค้งผีหลอก ถึงหลักไม้แก่นปักอยู่ริมถนนรพช. แยกเข้าบ้านโนนชมพู – บ้านมหาชัย หลักกิโลเมตรที่ 24 + 100 บริเวณพิกัด V E 433110 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ผ่านโคกหนองเรณูถึงหลักไม้แก่นซึ่งปักอยู่ริมห้วยบึงแสน บริเวณพิกัด V E 499106 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ตามแนวกิ่งกลางห้วยบึงแสง ประมาณ 1 กิโลเมตร ถึงฝายวังเหนือ ซึ่งกั้นลำห้วยบึงแสง บริเวณพิกัด V E 457100 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ผ่านไร่โรงเรียนบ้านวังม่วง ผ่านหนองโดน อ้อมป่าช้าบ้านวังตามัว จนถึงบริเวณลำห้วยวังคัน จดกับห้วยวังเตย บริเวณพิกัด V E 488098 รวมระยะทางด้านทิศเหนือประมาณ 19 กิโลเมตร

2. ทิศตะวันออก ติดต่อดำบลปลาทึก อำเภอปลาทึก จังหวัดนครพนม โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากจุดตัดระหว่าง ลำห้วยวังคันกับลำห้วยวังเตย บริเวณพิกัด VE 488098 ลงมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ตาม -แนวกิ่งกลางลำห้วยวังตามัว ถึงบริเวณพิกัด VE 497077 ห้วยวังตามัวจดกับห้วยวังม่วง ไปทางด้านทิศใต้ ตามแนวเขตบ้านโคกกลาง ตำบลปลาทึก ตัดผ่านลำห้วยไผ่ บริเวณพิกัด V E 472040 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ตามแนวเขตชายป่าระยะทางประมาณ 2.5 กิโลเมตร จนถึงกิ่งกลางลำห้วยม่วง ไช่ บริเวณพิกัด VE 453028 ระยะทางด้านทิศตะวันออกประมาณ 13 กิโลเมตร

3. ทิศใต้ ติดต่อบ้านโลกสูง อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากกึ่งกลางลำห้วยม่วงไข่ บริเวณด้านทิศใต้ขอตำบลมหาชัย บริเวณพิกัด VE 453028 ขึ้นไปทางทิศเหนือจนถึงเส้นทาง -เกวียนบริเวณพิกัด VE 454030 ไปทางทิศเหนือตามแนวกึ่งกลางลำห้วยม่วงไข่ จนถึงลำห้วยบริเวณพิกัด VE 442058 ไปตามทางเกวียนด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือตัดกับลำห้วยบง บริเวณพิกัด VE 423067 ลงมาทางทิศใต้คั่นเกี่ยวไปตามแนวกึ่งกลางลำห้วยบง ระยะทางประมาณ 2.5 กิโลเมตร ตัดกับลำห้วยอีเลิง บริเวณพิกัด VE418047 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแนวกึ่งกลางลำห้วยอีเลิง จนถึงบริเวณพิกัด VE 404059 รวมระยะทางด้านทิศใต้ ประมาณ 15 กิโลเมตร

4. ทิศตะวันตก ติดต่อบ้านลูกสูมาลย์ อำเภอกูสูมาลย์ ตำบลบ้านโพน อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากกึ่งกลางลำห้วยอีเลิง บริเวณพิกัด VE 404059 ขึ้นไปทางทิศเหนือ คั่นเกี่ยวไปตามกึ่งกลางลำห้วยอีเลิง ผ่านแนวเขตตำบลมหาชัย และตำบลบ้านโพน อำเภอ โพนนาแก้ว จังหวัดสกลนคร ตำบลลูกสูมาลย์ อำเภอกูสูมาลย์ จังหวัดสกลนคร จนถึงบริเวณพิกัด VE 384148 รวมระยะทางด้านทิศตะวันตกประมาณ 17 กิโลเมตร

1. เนื้อที่ ตำบลมหาชัย มีพื้นที่ประมาณ 46,617 ไร่ หรือประมาณ 74.59 ตารางกิโลเมตร

2. ประชากร สถิติจากทะเบียนบ้านแยกรายพื้นที่ระดับตำบลข้อมูลของอำเภอปลาปาก ตำบลมหาชัย ของเดือน มิถุนายน 2557

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรตำบลมหาชัย อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม

หมู่ที่	บ้าน	จำนวนประชากร		รวม	ชื่อผู้นำชุมชน
		ชาย	หญิง		
1	ห้วยไหล่	374	355	729	นายประจักษ์จิตร นานาไพโร
2	มหาชัย	582	624	1,206	นายประพาส พ่อชมภู
3	คองกลาง	426	451	877	นายอำนาจ สะตะโชติ
4	หนองบัว	441	442	883	นายสมสี คำหาญ
5	วังม่วง	298	279	577	นายชูชาติ ศรีวิรัตน์

หมู่ที่	บ้าน	จำนวนประชากร		รวม	ชื่อผู้นำชุมชน
		ชาย	หญิง		
6	ถาวร	481	505	986	นายเดชตรี คำมี
7	ทันสมัย	289	296	585	นายพลทวี สิงห์โต
8	นาอุดม	289	259	548	นายสุทัศน์ ชนะอุตร
รวมทั้งสิ้น		3,180	3,211	6,391	

3. การศาสนา

ประชาชนในตำบลมหาชัย ส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ โดยมีศาสนสถาน 9 แห่ง คือ

1. วัดบ้านห้วยไหล่	ตั้งอยู่ที่ บ้านห้วยไหล่	หมู่ที่ 1
2. วัดธาตุมหาชัย	ตั้งอยู่ที่ บ้านมหาชัย	หมู่ที่ 2
3. วัดป่ามหาชัย (อรัญญูคาม)	ตั้งอยู่ที่ บ้านมหาชัย	หมู่ที่ 2
4. วัดบ้านดอนกลาง	ตั้งอยู่ที่ บ้านดอนกลาง	หมู่ที่ 3
5. วัดศรีประทุม	ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองบัว	หมู่ที่ 4
6. วัดศรีมงคล	ตั้งอยู่ที่ บ้านวังม่วง	หมู่ที่ 5
7. วัดบ้านถาวร	ตั้งอยู่ที่ บ้านถาวร	หมู่ที่ 6
8. วัดชนราษฎร์อุทิศ	ตั้งอยู่ที่ บ้านทันสมัย	หมู่ที่ 7

4. ระบบสาธารณูปโภค

4.1 การโทรคมนาคม

ตู้โทรศัพท์สาธารณะ	จำนวน	-	ตู้
--------------------	-------	---	-----

4.2 อุตสาหกรรมและการพาณิชย์

4.2.1 โรงสีข้าว	จำนวน	32	โรง
4.2.2 ร้านค้าทั่วไป	จำนวน	42	ร้าน
4.2.3 ปั้มน้ำมันและก๊าซ	จำนวน	-	ปั้ม

4.3 การไฟฟ้า

เขตตำบลมหาชัย ระบบการไฟฟ้าขยายทั่วถึงทั้งตำบล ประชากรมีไฟฟ้าใช้เกือบครบทุกครัวเรือนทำให้ประชาชนมีสิ่งอำนวยความสะดวก คือมีเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ เกือบครบทุกครัวเรือน

5. แหล่งน้ำและระบบประปา

5.1 บ่อน้ำตื้น	จำนวน	22	แห่ง
5.2 สระน้ำ	จำนวน	47	แห่ง
5.3 บ่อโยก (บ่อบาดาล)	จำนวน	34	แห่ง
5.4 ฝาย / ทำนบ / พนังกั้นน้ำ	จำนวน	35	แห่ง
5.5 ประปาหมู่บ้าน	จำนวน	12	แห่ง

6. การศึกษา

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย มีโรงเรียนในพื้นที่

ระดับประถมศึกษา	จำนวน	7	โรงเรียน
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	จำนวน	1	โรงเรียน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนเกณฑ์	จำนวน	8	แห่ง

7. การสาธารณสุข

ตำบลมหาชัย มีสถานียพยาบาลประจำตำบล 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมหาชัย ตั้งอยู่ที่ บ้านมหาชัย หมู่ที่ 2

8. เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมของตำบลมหาชัย มีถนนสายหลัก คือ ถนนทางหลวงชนบท สาย นพ 6005 บ้านโนนชมภู – ปลาปาก และ ทางหลวงแผ่นดิน สาย 212 นครพนม – สกลนคร

9. กระบวนการบริหารงานบุคคล ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

9.1 สมาชิกสภา อบต. จำนวน 16 คน

9.2 นายกอบต. 1 คน รองนายก อบต. 2 คน และเลขานุการนายกอบต. 1 คน

9.3 จำนวนบุคลากร พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง ปัจจุบัน มีจำนวน 39 คน และส่วนราชการ จำนวน 4 ส่วน ดังนี้

9.3.1 ตำแหน่งในสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 21 คน

9.3.2 ตำแหน่งในส่วนการคลัง จำนวน 6 คน

9.3.3 ตำแหน่งในส่วนโยธา จำนวน 4 คน

9.3.4 ตำแหน่งในส่วนการศึกษา จำนวน 14 คน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคาดหวังในการจัดสวัสดิการของคณพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย อำเภอปลาดุก จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังในการจัดสวัสดิการของคณพิการที่สามารถเปรียบเทียบกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคาดหวังในการจัดสวัสดิการของคณพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย ดังต่อไปนี้

ขจรรัตน์ เรืองเจริญ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมผู้พิการขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย ตำบลเขาค่าย อำเภอสวี่ จังหวัดชุมพรผลการศึกษาพบว่า การจัดสวัสดิการสังคมผู้พิการขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย ยังไม่เป็นระบบ ขาดผู้ประสานงานและขาดงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการในทุกด้าน ผู้พิการขาดสิ่งอำนวยความสะดวก ภายอุปกรณ์ และเครื่องช่วยคณพิการ และผู้พิการส่วนใหญ่มีความอยากจนขาดโอกาสทางการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่ายจึงควรวางแผนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ โดยส่งเสริมอาชีพและจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้พิการในทุกด้าน ให้ผู้นำคณพิการมีบทบาทในชุมชนที่จะร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิต มีหน่วยงานในชุมชนให้การสนับสนุนส่งเสริมผู้พิการให้ได้รับการอบรมและมีการมีส่วนร่วมในสังคมอย่างเต็มที่และเสมอภาค ส่งเสริมให้ผู้พิการเข้าถึงสิทธิและโอกาสในการพัฒนาตนเองในทุกมิติของสังคม สามารถเลือกรูปแบบการบริการที่เหมาะสม เช่น การให้บริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ การสื่อสาร สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณอื่น ๆ ตามความต้องการ การจำเป็นของแต่ละบุคคลทำงานเป็นทีมของทุกภาคส่วน ร่วมส่งผลให้มีการบริหารจัดการที่ดี

ณฤทัย เกตุหอม (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการได้รับสวัสดิการทางสังคมของคนพิการในเขตอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี การศึกษาความต้องการได้รับสวัสดิการทางสังคมของคนพิการในเขตอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดความต้องการได้รับสวัสดิการทางสังคมของคนพิการในเขตอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี โดยมีตัวแปรอิสระที่สำคัญ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ สถานภาพสมรส และรายได้ กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษา คือ คนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกษตรสุวรรณ จำนวน 78 คน เก็บข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามและใช้การทดสอบแบบจำลองโลจิสติกในการวิเคราะห์ความต้องการ ได้รับสวัสดิการทางสังคมของคนพิการ ผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลมีผลต่อความต้องการได้รับสวัสดิการทางสังคมของคนพิการ กล่าวคือ หากมีค่าใช้จ่ายในการใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลลดลง จะทำให้คนพิการมีความต้องการได้รับสวัสดิการทางสังคมเพิ่มขึ้น ปัจจัยด้านอายุ พบว่า หากคนพิการอายุน้อยจะมีความต้องการได้รับสวัสดิการมากกว่าคนพิการที่สูงอายุ ปัจจัยด้านการศึกษาพบว่าหากคนพิการ มีการศึกษาจะมีความต้องการได้รับสวัสดิการสูงมากกว่าคนพิการที่ด้อยการศึกษาปัจจัยด้านรายได้ พบว่า หากคนพิการมีรายได้สูงขึ้นจะมีผลทำให้คนพิการมีความต้องการได้รับสวัสดิการทางสังคมของคนพิการลดลง ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การจัดสวัสดิการเบียดความพิการของคนพิการในเขตอำเภอบ่อทองจังหวัดชลบุรี ผู้เกี่ยวข้อง ควรพิจารณาลดค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาถึงอายุและให้การศึกษาแก่คนพิการ เพื่อให้การจัดสวัสดิการสำหรับคนพิการในเขตอำเภอบ่อทองจังหวัดชลบุรีเหมาะสมตรงตามความต้องการของคนพิการอย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลให้การจัดสวัสดิการเบียดความพิการของคนพิการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เพิ่มศักดิ์ อินทสโร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของคนพิการต่อการให้บริการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า คนพิการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการสงเคราะห์ช่วยเหลือของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดพะเยา ด้านระบบการให้บริการอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านอาคารสถานที่และด้านความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความพึงพอใจของคนพิการต่อการ

ให้บริการสงเคราะห์ช่วยเหลือของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา จำแนกตาม เพศ อายุ รายได้ การศึกษา และประเภทของความพิการ ผลการวิเคราะห์ได้ค่า Sig >.05 ความพึงพอใจในการใช้บริการ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุพัตรา เสนะเปรม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการคนพิการของนายกและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการคนพิการของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพะเยาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาเป็นประเด็นดังนี้

1. ความเข้าใจด้านความรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการจัดสวัสดิการคนพิการ และสิทธิคนพิการในการรับบริการสังคมอยู่ในระดับมาก
2. ความเข้าใจด้านความสามารถในการบริหารคนเงินและการจัดการอยู่ในระดับมาก ส่วนความสามารถในการบริหารวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับน้อย โดยมีปัจจัยด้านทรัพยากรการบริหารเป็นส่วนใหญ่ที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งปัจจัยด้านคน คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดสวัสดิการคนพิการ และมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานส่วนปัจจัยด้านเงิน คือ งบประมาณที่มาจากรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งอาคารสถานที่ถือเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านการจัดการ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดการที่ดีก็จะทำให้การดำเนินงานจัดสวัสดิการคนพิการประสบความสำเร็จได้

3. จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการคนพิการ ได้แก่ ระดับการศึกษา และงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการคนพิการมากกว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

วัชรินทร์ จิตกุลเสนา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การสงเคราะห์และจัดสวัสดิการผู้พิการกรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโหนด อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ผู้พิการและครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ผู้พิการต้องพึ่งพาผู้อื่นเป็นส่วนใหญ่ ผู้พิการมีความคาดหวังต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้านการสงเคราะห์ครอบครัวให้การช่วยเหลือในลักษณะเงินสงเคราะห์แก่ครอบครัวเป็นรายเดือน หรือเป็น

ครั้งคราวหรือเป็นสิ่งของที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ ด้านเบี้ยยังชีพผู้พิการที่ได้รับเดือนละ 500 บาท ให้เพิ่มเป็นเดือนละ 1,000 - 2,000 บาท และให้เบิกจ่ายเป็นรายเดือน ด้านการสงเคราะห์อุปการณและเครื่องช่วยความพิการให้จัดหาอุปการณและเครื่องช่วยความพิการตามสภาพความพิการ ด้านการฝึกอาชีพ หรือจัดฝึกอบรวมอาชีพ ผู้พิการมีความต้องการให้จัดหา วัสดุ อุปกรณที่ใช้สำหรับประกอบอาชีพตามความเหมาะสมและความสามารถของผู้พิการแต่ละราย และจัดให้มีทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพให้แก่ผู้พิการและสมาชิกในครอบครัว จากสภาพความเป็นอยู่ ความต้องการ ประกอบกับสวัสดิการและสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมายของผู้พิการมีเพียงพอที่จะสนับสนุน ส่งเสริมและเอื้อต่อการให้บริการของผู้พิการเพียงแต่ปัญหาอยู่ที่ผู้พิการและครอบครัว ยังไม่เข้าถึงข้อมูล ไม่สามารถรับรู้สิทธิของตนหรือได้รับรู้ แต่มีอุปสรรคด้านครอบครัว สิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการไปรับสิทธิหรือส่วนราชการที่มีหน้าที่ให้บริการ ไม่สามารถตอบสนองสิทธิที่ผู้พิการต้องการได้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถเข้ามามีบทบาทในการให้การสงเคราะห์และจัดสวัสดิการแก่ผู้พิการได้เป็นอย่างดีในระดับรากหญ้า

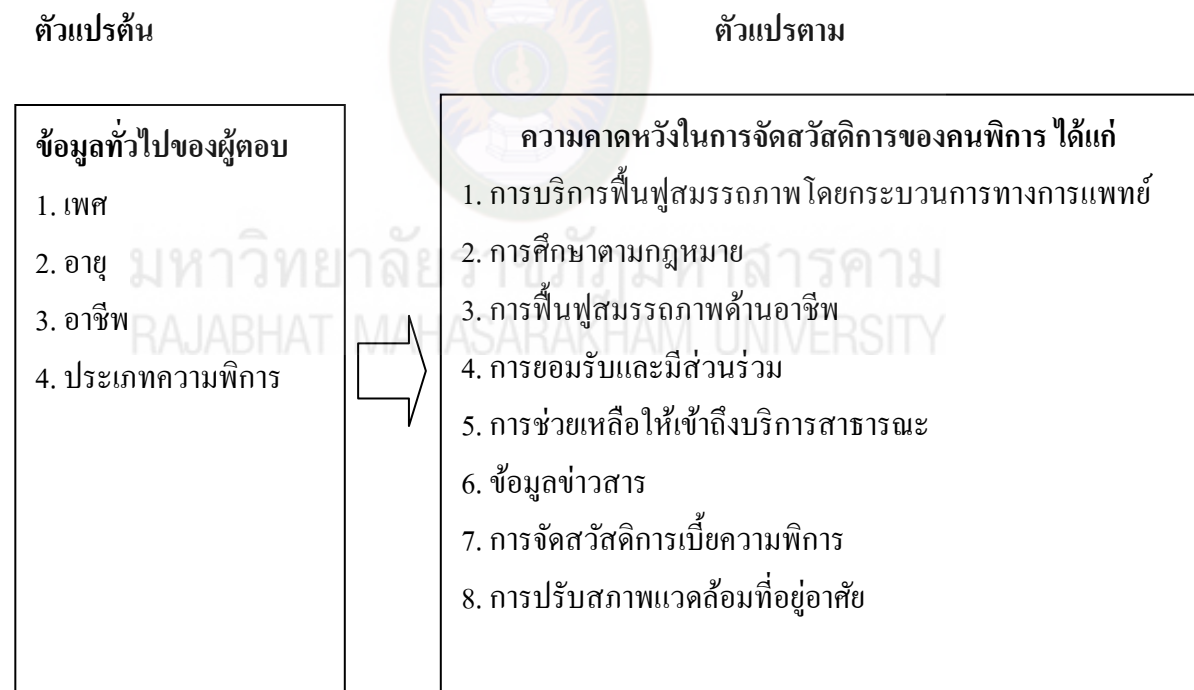
สุรินี ตรีงคตระการ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการสวัสดิการเบี้ยความพิการของผู้พิการในอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่า ผู้พิการในอำเภอหาดสำราญเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการเบี้ยความพิการ และค่าใช้จ่ายในการใช้บริการที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีผลต่อความต้องการสวัสดิการเบี้ยความพิการของผู้พิการ กล่าวคือ หากมีค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลน้อยจะทำให้ผู้พิการมีความต้องการสวัสดิการเบี้ยความพิการเพิ่มขึ้น ปัจจัยด้านสถานภาพสมรส พบว่า หากผู้พิการไม่มีครอบครัวจะมีผลทำให้ผู้พิการมีความต้องการได้รับสวัสดิการเพิ่มขึ้น ปัจจัยด้านรายได้ พบว่า หากผู้พิการมีรายได้สูงขึ้นจะมีผลทำให้ผู้พิการมีความต้องการสวัสดิการเบี้ยความพิการของผู้พิการเพิ่มขึ้นผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการของผู้พิการในเขตอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง ผู้เกี่ยวข้อง ควรพิจารณาลดค่าใช้จ่ายในการใช้บริการที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาถึงรายได้ และสถานภาพสมรสเพื่อให้การจัดสวัสดิการสำหรับผู้พิการในเขตอำเภอหาดสำราญจังหวัดตรังเหมาะสมตรงตามความต้องการของผู้พิการอย่างแท้จริงซึ่งจะส่งผลให้การจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการของผู้พิการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอ็งทิพย์ ไตรบำรุง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของคนพิการในเขตเทศบาลนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาผลการศึกษาพบว่า 1) ความต้องการสวัสดิการสังคมของคนพิการในเขตเทศบาลนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการแพทย์และด้านสังคมอยู่ในระดับมากส่วนด้านความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการศึกษาและด้านอาชีพพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของคนพิการในเขตเทศบาลนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาปรากฏผล ดังนี้ (1) จำแนกตามเพศโดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคม ด้านการศึกษาของคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการสวัสดิการสังคม ด้านการแพทย์ ด้านสังคม และด้านอาชีพ ของคนพิการพบว่าไม่แตกต่าง (2) จำแนกตามอายุโดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการศึกษา และด้านอาชีพของคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการแพทย์และด้านสังคมของคนพิการ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (3) จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคม ด้านการศึกษาของคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการแพทย์ ด้านสังคม และด้านอาชีพของคนพิการ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (4) จำแนกตามเวลาช่วงเวลาที่เกิดความพิการโดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการด้านสวัสดิการสังคม ด้านการศึกษาของคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการแพทย์ ด้านสังคม และด้านอาชีพของคนพิการพบว่าไม่แตกต่างกัน (5) จำแนกตามอาชีพโดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคม ด้านการศึกษา และด้านอาชีพ ของคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนความต้องการสวัสดิการสังคม ด้านการแพทย์ และด้านสังคมของคนพิการ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (6) จำแนกรายได้โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคม

ด้านการศึกษา ด้านสังคม และด้านอาชีพของคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการแพทย์ พบว่าไม่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความคาดหวังในการจัดสวัสดิการของคนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย ตำบลมหาชัย อำเภอปลาดุก จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้นำสิทธิ์ที่ผู้พิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ในข้อ 1,2,3,4,5,6,9 และ 10 ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการพ.ศ. 2550 มาตรา 20 มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย